

UCHWAŁA NR XLII/292/2022
RADY GMINY NOWOGRÓDEK POMORSKI

z dnia 20 grudnia 2022 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2023-2027 w Gminie Nowogródek Pomorski

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 roku, poz. 559, ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 roku, poz. 1249) Rada Gminy w Nowogrodku Pomorskim uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2023-2027 w Gminie Nowogródek Pomorski, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowogródek Pomorski.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodnicząca Rady Gminy
A. Rutkowska
Angelika Rutkowska

Uzasadnienie:

Obowiązek opracowania gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie wynika z art. 6, ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z ustawą do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym między innymi opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program określa działania, których celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub dotkniętych problemem przemocy w rodzinie. Wobec powyższego przyjęcie uchwały jest zasadne.

Załącznik do uchwały Nr XLII/292/2022

Rady Gminy Nowogródek Pomorski

z dnia 20 grudnia 2022 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2023 – 2027
W GMINIE NOWOGRÓDEK POMORSKI**

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	2
I. INFORMACJE OGÓLNE I PODSTAWY PRAWNE	3
II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	3
III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE NOWOGRÓDEK POMORSKI	8
IV. PODMIOTY FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE GMINY NOWOGRÓDEK POMORSKI ŚWIADCZĄCE POMOC W PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE	11
V. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	12
VI. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	13
VII. ADRESACI PROGRAMU	20
VIII. REALIZACJA PROGRAMU	21
IX. PROGNOZOWANE EFEKTY	21
X. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ	22
XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	22

WSTĘP

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. wskazuje, że każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz decydowania o swoim życiu osobistym. Rodzina jest bytem faktycznym i prawnym chronionym przez konstytucję i cały system prawny.

Kodeks Karny w art. 207 przewiduje kary pozbawienia wolności za fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny.

Rodzina, zdaniem socjologów i najprostszych jej definicji, to najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Niestety przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym. Świadczą o tym statystyki policyjne, w których każdego roku odnotowuje się kilkanaście tysięcy przypadków przestępstwa znęcania oraz kilkadziesiąt tysięcy przypadków zakładania procedur „Niebieskich Kart”.

Zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Kwestia przemocy w rodzinie stanowi ogromne wyzwanie dla służb i instytucji zainteresowanych losem osób zagrożonych przemocą lub już jej doświadczających oraz zaspokojeniem ich potrzeb i praw.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie jest procesem wymagającym czasu, wysiłku, nakładów finansowych, zaangażowania wielu służb, a także zmiany świadomości społecznej. Ze względu na swoją złożoność zjawisko przemocy w rodzinie jest problemem, z którym borykają się zarówno wymiar sprawiedliwości, funkcjonariusze Policji oraz prokuratorzy, ale także pracownicy pomocy społecznej, służby zdrowia oraz oświaty.

Obowiązek opracowania gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie wynika z art. 6, ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Tworząc Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 – 2027 opierano się na ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz innych odpowiednich aktach prawnych, Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022, projekcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023, Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Myśliborskim na lata 2021-2024, Informacjach dotyczących realizacji przez Policję procedury „Niebieskie Karty” w 2019, 2020 oraz 2021 r., informacjach zamieszczonych przez Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” oraz dostępnych publikacjach i dokumentach wewnętrznych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie gminy Nowogródek Pomorski.

Opracowanie Programu poprzedzone zostało rozpoznaniem skali zjawiska przemocy na terenie gminy Nowogródek Pomorski przygotowanym na podstawie danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny na przestrzeni lat 2019-2021.

Realizacja Programu powinna przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy na terenie gminy. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przygotowano na lata 2023-2027. Zakreślone w nim cele i kierunki działań mają charakter ramowy i mogą podlegać modyfikacjom.

I. INFORMACJE OGÓLNE I PODSTAWY PRAWNE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jego przygotowania stanowi realizację zapisów art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Na treść i realizację Programu mają wpływ następujące akty prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (t.j. Dz. U. z 1997 r., nr 78, poz. 483, ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249, ze zm.),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268, ze zm.),
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138, ze zm.),
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1359, ze zm.),
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119, ze zm.),
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022,
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie Procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. 2011 nr 209 poz. 1245),

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Zjawisko przemocy w rodzinie definiowane jest przez art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie z nim przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członka rodziny lub innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc definiowana jest poprzez różne dziedziny nauki, stąd często określana jest jako wieloaspektowa. Każdorazowo widziana jest jednak jako intencjonalne działanie jednej osoby

wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.

Przemoc domowa może przyjmować różne formy:

1. Przemoc fizyczna – wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, np. popychanie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie, używanie broni.
2. Przemoc psychiczna – umyślne działania wykorzystujące mechanizmy psychologiczne, np. poniżanie, naśmiewanie się, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów, izolacja, krytykowanie, groźby, niepokojenie.
3. Przemoc seksualna – wymuszanie obcowania płciowego i innych czynności seksualnych.
4. Przemoc ekonomiczna – działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy, np. uniemożliwienie podjęcia pracy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy.

Przemoc ma kilka charakterystycznych cech:

- jest intencjonalna – stanowi zamierzone działanie (lub zaniechanie działania) ukierunkowane na drugiego człowieka. Ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie sobie ofiary,
- siły są nierówne – we wzajemnej relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą i przewagę tę wykorzystuje do osiągnięcia swojego celu. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy. Źródłem dysproporcji sił są zazwyczaj wiek, płeć, stan zdrowia oraz różne zależności, np. ekonomiczna czy relacja dziecko - rodzic. Owo wykorzystanie siły i władzy w sposób, który jest krzywdzący dla innych członków rodziny jest elementem najbardziej znaczącym w przemocy domowej,
- narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje istniejącą lub stworzoną przez okoliczności asymetrię sił i władzy i narusza podstawowe prawa człowieka np. prawo do godności, szacunku czy nietykalności cielesnej,
- powoduje cierpienie, ból i krzywdy moralne – sprawca naraża życie i zdrowie ofiary na poważne szkody, w tym szkody przeżywane bardzo subiektywnie. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara traci zdolność do samoobrony.

Inną niż opisywane wyżej formy przemocy jest zaniedbanie. Stanowi ono ogół zachowań polegający na niezaspokajaniu potrzeb zarówno fizycznych jak i psychicznych, naruszenie obowiązku opieki względem zależnych osób bliskich. Zaniedbanie jest formą przemocy ekonomicznej i objawia się między innymi jako nie przekazywanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: jak np. mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka itp. W konsekwencji powoduje stopniowe wycofywanie się osoby doświadczającej przemocy z wszelkiej aktywności.

Stosunkowo nową formą przemocy jest Cyberprzemoc (przemoc elektroniczna) – stosowana poprzez: prześladowania, zastraszania, nękanie, wyśmiewanie innych z wykorzystywaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w Internecie, portale społecznościowe i inne.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy w rodzinie jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy. W cyklu przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

1. Faza narastającego napięcia –charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych. Na tym etapie dochodzi do rozmaitych incydentów takich jak np. przejawy zazdrości, gniewu, kontrolowanie członków rodziny, używanie obraźliwych słów, poniżanie bliskiej osoby. Sprawca jest stale poirytowany i prowokuje kłótnie. Osoba, wobec której kierowana jest złość partnera stara się za wszelką cenę uspokoić sytuację zaspakajając żądania partnera i robiąc wszystko by poprawić mu nastrój. Często sama obarcza się winą za jego zachowanie i dąży do zadośćuczynienia i uszczęśliwienia sprawcy.
2. Faza ostrej przemocy – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji na ofierze. Ta faza trwa stosunkowo krótko, ale może się zakończyć dramatycznie: pobiciem, uszkodzeniem ciała, a nawet śmiercią zaatakowanej osoby. W trakcie ataku ofiara robi wszystko, żeby ochronić siebie i uspokoić partnera. Zabiegi te jednak rzadko przynoszą pożądany skutek. Wraz z ustaniem aktu przemocy ofiara znajduje się w stanie szoku, nie chce uwierzyć w to, co się stało. Pojawia się u niej przerażenie, bezradność, poczucie wstydu.
3. Faza miodowego miesiąca – jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania żalu, miłości. Agresor usprawiedliwia swoje zachowanie, okazuje żal z powodu tego, co się stało i obiecuje, że to już się więcej nie powtórzy. Na nowo zdobywa zaufanie osoby, którą skrzywdził, staje się miły, uczynny. W tej fazie ofiara często wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z pomocy, wycofuje skargi. Stopniowo sprawca przestaje być miły, napięcie ponownie narasta i faza kończy się nawrotem przemocy. Ta faza ma bardzo silny wpływ na pozostawanie w pozostawanie ofiary w krzywdzącym związku, powstają złudne nadzieje, ofiara zapomina o koszmarze dwóch poprzednich faz. Prawdziwym zagrożeniem jest fakt, że przemoc w następnym cyklu jest jeszcze gwałtowniejsza.

Cykle przemocy mogą trwać przez wiele lat, przy czym zwykle skracają się fazy narastającego napięcia i ostrej przemocy. Po pewnym czasie faza miodowego miesiąca zanika całkowicie.

Zjawisko przemocy charakteryzuje się pewnymi ogólnymi mechanizmami, są to:

5. Syndrom wyuczonej bezradności - poddanie się, nie podejmowanie działań, które wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi nie będzie to miało znaczenia dla zmiany sytuacji. Przejawia się w biernym znoszeniu przez ofiarę zachowań krzywdzących, pomimo, że czasem ma ona świadomość, że zachowania te są bezprawne, naruszają prawa osobiste i normy społeczne. Ofiara ma poczucie, że jest krzywdzona, źle traktowana, że sprawca nie powinien tak postępować, że znęcanie się nad członkiem rodziny jest przestępstwem, jednak nie jest w stanie zmotywować się do działania.
6. Zjawisko prania mózgu - szereg zabiegów stosowanych w celu zmiany przekonań, uczuć, potrzeb, postaw, po to aby osoba manipulowana działała zgodnie z oczekiwaniami osoby manipulującej. Najczęściej używanymi metodami prania mózgu są: izolacja, poniżanie i degradacja, monopolizacja uwagi, groźby i demonstracja wszechmocy oraz sporadyczne okazywanie pobłażliwości.

- Konsekwencjami „prania mózgu” są m.in. utrata poczucia własnej wartości oraz podporządkowanie się sprawcy.
7. Zespół stresu pourazowego - to zaburzenia lękowe występujące u ofiar napadów, gwałtów i innych traumatycznych wydarzeń, np. wojen, klęsk żywiołowych, wypadków drogowych. Dotyczą sytuacji, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Objawami zespołu stresu pourazowego są m.in. zaburzenia snu, drażliwość, wybuchy gniewu, złości, czujność, natrączywe wspomnienia, koszmary senne.
  8. Proces wiktylizacji - to proces wchodzenia w rolę ofiary. Na skutek tego procesu zmienia się poczucie tożsamości maltretowanej osoby. Doświadczanie przemocy powoduje utratę poczucia bezpieczeństwa, zaufania do siebie i innych. Ofiara odczuwa bunt, rozpacz, niesprawiedliwość i krzywdę. Często czuje się jak małe dziecko i pragnie wycofać się z życia. Jeśli na tym etapie otrzyma pomoc, proces może się dalej nie posunąć. Ofiara z czasem nie dostrzega grożącego jej niebezpieczeństwa. Nie widzi też zmian, jakie zaszły w jej psychice – traci zdolność samooceny, wołanie o pomoc nie jest skuteczne a wręcz ją pogrąża. Na skutek tego wszystkiego zmniejszają się umiejętności radzenia sobie z urazami i krzywdzona osoba zaczyna przystosowywać się do roli ofiary - przestaje się bronić, zaczyna myśleć, że takie jest jej przeznaczenie. Obwinia siebie i odmawia sobie podstawowych praw ludzkich, nie czeka na poprawę swojej sytuacji. Traci nadzieję i poczucie godności. Czasem w odruchu desperacji, podejmuje zamach na życie swoje lub sprawcy.
  9. Mechanizm psychologicznej pułapki - ofiara nie jest w stanie zrezygnować ze związku, w który zainwestowała tyle czasu, zapału i energii. Czuje się osobiście odpowiedzialna za jakość związku. Ciągłe żyje nadzieją, że będzie lepiej, inwestuje w związek dalej i trwa w nim mimo, że cierpi, jest upokarzana i nie respektuje się jej praw. Często obwinia siebie za wszystko i wierzy, że jeśli bardziej się postara, będzie lepiej.

Podstawą do podejmowania działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest świadomość, że najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doświadczającej krzywdy i zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca. Pamiętać należy, że wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osoby doświadczającej przemocy są zrozumiałe, bowiem jest to jeden z objawów doświadczanych urazów.

Z Informacji dotyczącej realizacji przez Policję procedury „Niebieskie Karty” w 2021 r. opublikowanej przez Komendę Główną Policji wynika, że w 2021 roku nastąpił spadek liczby wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” przez funkcjonariuszy Policji w odniesieniu do dwóch poprzednich lat.

W garnizonie KWP Szczecin również można zaobserwować spadek liczby zakładanych procedur, w 2021 roku założono 3.511 Niebieskich Kart. Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie w stosunku do całego kraju kształtuje się na średnim poziomie pod względem ilości Niebieskich Kart zakładanych przez Policję. Najmniejsza ilość Niebieskich Kart zakładanych przez Policję w 2021 roku odnotowana została w KWP Opole: 1.231, a największa w KWP Wrocław: 7.649

Procedura Niebieskiej Karty w Polsce

Niebieskie Karty	2019	2020	2021
Liczba formularzy NK wypełnionych przez funkcjonariuszy Policji na terenie całego kraju	74.313	72.601	64.250
Liczba formularzy NK wypełnionych przez funkcjonariuszy Policji w garnizonie KWP Szczecin	4.185	3.787	3.511
Liczba osób na terenie całego kraju, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, w tym:	88.032	85.575	75.761
kobiety	65.195	62.866	55.112
mężczyźni	10.676	10.922	9.520
dzieci	12.161	11.787	11.129

Źródło: Informacja dotycząca realizacji przez Policję procedury „Niebieskie Karty” w 2019 r., Informacja dotycząca realizacji przez Policję procedury „Niebieskie Karty” w 2020 r. Informacja dotycząca realizacji przez Policję procedury „Niebieskie Karty” w 2021 r.

W 2021 r. liczba osób na terenie całego kraju, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie wyniosła 75 761 osób. Analiza danych statystycznych wykazuje, że w 2021 r., podobnie jak w latach ubiegłych, największą grupę osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie stanowiły kobiety. W dalszej kolejności pozostają osoby małoletnie oraz mężczyźni.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 podkreśla, że wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie może mieć uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie. Statystyki pokazują, że wielu sprawców przemocy w rodzinie w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Coraz częściej przyczyną przemocy w rodzinie jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale także uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych.

Krajowy Program powołuje się na szereg badań o zasięgu ogólnokrajowym. Badanie zrealizowane w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie” pokazało, że zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jak i mechanizmów

doznawania przemocy. Na poziomie deklaratywnym zdecydowana większość Polaków nie myśli o przemocy w rodzinie w sposób stereotypowy i potrafi zidentyfikować zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy. Badanie pokazało, że ok. 85% – 90% Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy, jako nieakceptowalne, co może świadczyć o coraz większej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Nadal jednak ok. 10% dorosłych osób uznaje różnego rodzaju przemocowe zachowania za normalne.

Najbardziej kontrowersyjna opinia na temat przemocy w rodzinie to stwierdzenie „Ofiary przemocy w rodzinie akceptują swoją sytuację”. W tym przypadku Polacy są podzieleni niemal po równo – ok. 40% zgadza się z tym poglądem i tyle samo osób się nie zgadza, pozostałe osoby nie mają wyrobionego zdania.

Osoby, które uważają, że z różnych powodów lepiej nie wtrącać się w życie rodzin dotkniętych przemocą, stanowią około kilkunastu procent ogółu społeczeństwa. Zdaniem ekspertów w praktyce waga tego problemu jest większa, bo ludzie, którzy realnie obserwują przemoc w swoim otoczeniu, rzeczywiście boją się reagować lub też nie wiedzą, co powinni zrobić. Z tego względu działania edukacyjne i kampanie społeczne powinny koncentrować się również na świadkach przemocy i na tym, jak należy reagować w sytuacji bycia świadkiem przemocy.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE NOWOGRÓDEK POMORSKI

Gmina Nowogródek Pomorski jest gminą wiejską, według stanu na dzień 4 listopada 2022 r. liczba mieszkańców wyniosła 3.252. Wójt Gminy na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie powołał Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład Zespołu na terenie gminy Nowogródek Pomorski wchodzi: pracownik socjalny, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagog szkolny, pielęgniarka środowiskowa, kurator sądowy, dzielnicowy oraz przedstawiciel Ochotniczej Straży Pożarnej jako organizacji pozarządowej.

Zespół interdyscyplinarny integruje i koordynuje działania podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2021 roku Zespół Interdyscyplinarny spotkał się na 11 posiedzeniach, natomiast grupy robocze powołane przez członków Zespołu spotkały się na 7 posiedzeniach. Pomocą objętych było 14 rodzin. W ciągu roku założono 6 nowych Niebieskich Kart, zamknięto 4 procedury z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie.

Procedura Niebieskiej Karty na terenie gminy Nowogródek Pomorski

Niebieskie Karty	2019	2020	2021
Liczba nowych formularzy NK przekazanych do Zespołu	3	6	9
Liczba procedur NK w trakcie realizacji na początku roku	3	3	5
Liczba zakończonych procedur w roku	3	4	7
Liczba procedur NK w trakcie realizacji na koniec roku	3	5	7
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	7	6	11
Liczba kobiet objętych procedurą jako ofiara przemocy	6	8	12
Liczba mężczyzn objętych procedurą jako ofiara przemocy	0	0	2
Liczba dzieci objętych procedurą jako ofiara przemocy	0	1	1

Źródło: opracowanie własne

Na przestrzeni ostatnich trzech lat zaobserwować można wzrost liczby zakładanych procedur Niebieskich Kart. Jest to bardzo niepokojące, ze względu na zwiększony poziom wiedzy mieszkańców na temat przemocy w rodzinie. Zarówno sprawcy wiedzą jakie kary wiążą się ze stosowaniem przemocy, ale też i ofiary przemocy są od wielu lat edukowane w zakresie własnych praw. Przemoc domowa nie jest już tematem tabu. Edukacja społeczeństwa zaczyna się już w szkole, media otwarcie mówią o przemocy domowej i ją piętnują, liczne są kampanie ogólnopolskie kładące nacisk na przemoc w rodzinie.

Z analizy procedur Niebieskich Kart prowadzonych na terenie gminy Nowogródek Pomorski w ciągu ostatnich trzech lat wynika, że najczęściej ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety.

Ze wzrostu liczby zakładanych Niebieskich Kart na terenie gminy Nowogródek Pomorski wnioskować można, że podejmowane działania są niewystarczające. Owszem ważne jest edukowanie społeczeństwa co do istoty przemocy w rodzinie, piętnowanie tego zjawiska, ale bardzo ważne jest wzmocnienie tej części społeczeństwa, która według statystyk narażona jest na przemoc ze strony członków rodziny. Zwiększenie poczucia własnej wartości i

świadomości, że nie można godzić się na przemoc pod żadną postacią może być kluczem do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Analiza problemu zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Nowogródek Pomorski oraz potrzeb i oczekiwań zgłaszanych przez instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy, pozwoliły na sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w lokalnym środowisku.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Nowogródek Pomorski • dostępność do specjalistów takich jak psycholog i terapeuta uzależnień • dobra współpraca z instytucjami zajmującymi się zjawiskiem przeciwdziałania przemocy w rodzinie: policja, GKRPA, • działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego GKRPA • znajomość środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych • wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskiej Karty”	<ul style="list-style-type: none"> • zjawisko silnie zakorzenione środowisku • brak systematycznych szkoleń dla osób wchodzących w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego • zbyt mała dostępność do specjalistów takich jak terapeuta rodzinny • niewystarczająca współpraca z instytucjami zajmującymi się zjawiskiem przeciwdziałania przemocy w rodzinie: oświata, kuratorzy, służba zdrowia • brak mieszkań socjalnych, chronionych dla osób doświadczających przemocy • wypalenie zawodowe wywołane m.in. nadmiarem obowiązków zawodowych, przeżywaniem silnych emocji w kontakcie z problemem przemocy, nieświadomością własnych kompetencji zawodowych i granic możliwości pomocy • brak na terenie gminy organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie • niewystarczające środki finansowe na działania Zespołu Interdyscyplinarnego, takie jak kampanie lokalne, działania edukacyjne • brak placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na terenie gminy, takich jak: punkty konsultacyjne dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, ośrodki wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, ośrodki interwencji kryzysowej, inne placówki świadczące specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemu uzależnienia i współuzależnienia • zmiana postaw społecznych • zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie • stale kształcąca się kadra służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie • możliwość utworzenia punktów wsparcia i punktów konsultacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy domowej, poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc • istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy, przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej • brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy • niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej

Słabe strony to obszary występowania zjawisk, w których nie wykorzystano wszystkich sposobów poprawy sytuacji, nie wykorzystano wszystkich skutecznych działań, lub nie wykorzystano istniejącego potencjału. Odnoszą się one zarówno do obecnych jak i przyszłych potrzeb, stając się barierami w wykorzystaniu przy walce z przemocą. Z analizy problemów występujących na terenie gminy należy wyciągnąć wnioski i ustanowić cele przyczyniające się do zminimalizowania lub wyeliminowania słabych stron.

IV. PODMIOTY FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE GMINY NOWORÓDEK POMORSKI ŚWIADCZĄCE POMOC W PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Na terenie gminy Nowogródek Pomorski działają następujące podmioty świadczące pomoc w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – kompleksowo realizuje procedurę Niebieskie Karty, opracowuje gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, dokonuje diagnozy zjawiska przemocy na terenie gminy, organizuje kampanie społeczne z zakresu przeciwdziałania przemocy.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego, pracownicy socjalni diagnozują sytuację i potrzeby osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, udzielają kompleksowych informacji, uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, ma możliwość wzywania sprawców przemocy w rodzinie na rozmowę interwencyjną, prowadzi punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych, przedstawiciel GKRPA uczestniczy w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.
4. Placówki oświatowe – przedszkola, szkoły – organizują na terenie szkół zajęcia edukacyjne dotyczące przemocy, pedagog szkolny ma bezpośredni kontakt z dziećmi i młodzieżą, w ramach swych kompetencji obejmuje dzieci i młodzież, ze zdiagnozowanym problemem przemocy, wsparciem na terenie szkoły, jest uprawniony do sporządzenia formularza Niebieska Karta, uczestniczy w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.
5. Placówka Wsparcia Dziennego - organizuje zajęcia edukacyjne dotyczące przemocy, wychowawca oraz psycholog mają bezpośredni kontakt z dziećmi i młodzieżą. Psycholog w ramach swych kompetencji obejmuje wsparciem dzieci i młodzież, ze zdiagnozowanym problemem przemocy. Psycholog prowadzi również indywidualne spotkania z dorosłymi ofiarami przemocy w rodzinie.

Ponadto na terenie Powiatu Myśliborskiego działają instytucje zapewniające pomoc mieszkańcom gminy Nowogródek Pomorski:

1. Komenda Powiatowa Policji – przyjmuje zgłoszenia od ofiar i świadków o stosowaniu przemocy w rodzinie oraz podejmuje interwencję w tych sprawach, a także realizuje procedurę Niebieskie Karty, funkcjonariusze uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.
2. Sąd Rejonowy – orzeka w sprawach karnych i rodzinnych, ma możliwość stosowania kar wobec sprawców przemocy oraz przymusu poddania się terapii dla sprawców przemocy, kurator uczestniczy w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.
3. Prokuratura Rejonowa – prowadzi postępowania przygotowawcze i wyjaśniające w sprawach dotyczących przestępstw związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie.
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – udziela poradnictwa specjalistycznego, tworzy i realizuje program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy.
5. Regionalne Centrum Kryzysowe – zapewnia wsparcie w zakresie wczesnej interwencji psychologicznej i psychoedukacji.
6. Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna – prowadzi poradnictwo specjalistyczne oraz terapię dla dzieci i młodzieży oraz rodziców.
7. Placówki służby zdrowia – ośrodki zdrowia (lekarze, zwłaszcza pierwszego kontaktu, pielęgniarki, ratownicy medyczni), szpitalny oddział ratunkowy – w razie rozpoznania symptomów świadczących o stosowaniu przemocy mają uprawnienia do sporządzenia formularza Niebieska Karta, przedstawiciel służby zdrowia uczestniczy w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

V. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Tworzenie spójnego i skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie rozpoczęło się w 2005 r. od uchwalenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zwanej dalej „ustawą”. Wcześniej działania były realizowane w ramach prawa karnego i rodzinnego oraz w obszarze pomocy społecznej.

Preambuła do ustawy podkreśla, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Celem ustawy wyrażonym w preambule jest zwiększenie skuteczności działań zapobiegających przemocy w rodzinie oraz działań eliminujących tę przemoc.

Ustawa określiła zadania, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz wobec osób stosujących przemoc. W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie ustawa położyła nacisk na działania polegające na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy.

Odpowiedzialność za realizację polityki zwalczania przemocy spoczęła na rządzie oraz jednostkach samorządu terytorialnego.

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 – 2027 jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Nowogródek Pomorski.

VI. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Cele szczegółowe Programu wynikają ściśle z celu głównego i opierają się na celach zawartych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 oraz projekcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023.

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Kierunek działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy	Zespół Interdyscyplinarny	liczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz zjawiska przemocy w rodzinie	2023 r., 2025 r., 2027 r.
	Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy	Zespół Interdyscyplinarny	liczba opracowanych raportów dotyczących monitoringu (diagnoza i ewaluacja) zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy	2023 r., 2025 r., 2027 r.
	Prowadzenie na stronie internetowej działu zwiększającego wiedzę o dostępności osób zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie do istniejących form i metod wsparcia oraz do instytucji świadczących usługi z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba odsłon	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,
Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie	Przeprowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które: obalają stereotypy na temat przemocy w rodzinie, opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość, promują	Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe, Placówka Wsparcia Dziennego	Liczba kampanii	2023 r., 2025 r., 2027 r.

*Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata
2023 – 2027 w Gminie Nowogródek Pomorski*

	metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci,			
	Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie do programów nauk przedmażeńskich	Zespół Interdyscyplinarny	Liczba zrealizowanych działań	2023 r., 2025 r., 2027 r.
Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych	Prowadzenie działań w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie zgodnie z programem nauczania	Placówki oświatowe	Liczba zrealizowanych działań Liczba dzieci objętych działaniami	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,
	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne, służącego wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również kompetencji rodziców i opiekunów w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówka Wsparcia Dziennego	Liczba punktów prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Liczba osób, którym udzielono porady	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,
	Prowadzenie działań edukacyjnych i wsparcia służącego wzmocnieniu własnej wartości	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba zrealizowanych działań lub kampanii Liczba osób objętych działaniami	2024 r., 2026 r.,
Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Zespół Interdyscyplinarny	Liczba realizowanych gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Kierunek działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Utrzymanie Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie gminy	Wójt Gminy	Liczba Zespołów Interdyscyplinarnych	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,
	Funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych	Zespół Interdyscyplinarny	Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego, Liczba spotkań grup roboczych	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,
	Ewidencjonowanie istniejącej infrastruktury instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie z terenu gminy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Aktualizacja na stronach internetowych informatora teleadresowego instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie dla mieszkańców gminy	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,
	Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba utworzonych punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Do 2024 r.,
	Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy między instytucjami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Zespół Interdyscyplinarny,	Liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Do 2027 r.
Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	Zespół Interdyscyplinarny, Placówki oświatowe	Liczba upowszechnionych materiałów informacyjnych	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,
	Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w szczególności	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówka Wsparcia Dziennego	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie uczestniczących w działaniach indywidualnych,	Do 2027 r.,

*Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata
2023 – 2027 w Gminie Nowogródek Pomorski*

	w zakresie rozwiązań prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie		Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie uczestniczących w działaniach grupowych	
Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty	Zespół Interdyscyplinarny	Liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, Liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy, Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”, Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, Liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-C”.	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,
	Realizacja pomocy psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej, rodzinnej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym na rzecz reintegracji rodzin	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Placówki Oświatowe	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, którym udzielono pomocy pedagogicznej Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, którym udzielono pomocy psychologicznej,	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,

*Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata
2023 – 2027 w Gminie Nowogródek Pomorski*

			Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, którym udzielono pomocy socjalnej, Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, którym udzielono pomocy rodzinnej,	
	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy przez punkty konsultacyjne	Zespół Interdyscyplinarny	Liczba punktów konsultacyjnych, Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,
	Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, w trybie art. 12a ustawy	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,
	Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych	Urząd Gminy, Rada Gminy	Liczba uchwał organów samorządu terytorialnego umożliwiających przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, Liczba lokali socjalnych przyznanych osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w pierwszej kolejności.	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,
Monitoring skuteczności działań pomocowych	Monitoring pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą	Zespół Interdyscyplinarny	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie, Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na brak zasadności podejmowania działań, Liczba osób monitorowanych po	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,

			opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym osób u których przemoc w rodzinie ustala,	
			Liczba raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	2023 r., 2025 r., 2027 r.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kierunek działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie i wdrażanie do realizacji.	Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie, rozpowszechnianie informatorów	Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	umieszczenie informatorów na stronach internetowych dwa razy w roku do dnia 15 lutego i do dnia 15 sierpnia	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,
Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie	Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Zespół Interdyscyplinarny	Liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie, Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-D”, Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie, Liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie przez sporządzenie aktu oskarżenia, Liczba zakończonych postępowań	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,

			przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie przez umorzenie postępowania.	
	Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie w tym wymiana informacji między nimi	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości (ew. sądu) informacji o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc,	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,
Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań	Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Zespół Interdyscyplinarny	Liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, Liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,
	Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Zespół Interdyscyplinarny	liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie	2023 r., 2024 r., 2025 r., 2026 r., 2027 r.,

Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi.	Opracowanie i realizacja oddziaływań edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny	Zespół Interdyscyplinarny	Liczba programów wspierających realizowanych w gminach i powiatach, Liczba osób uczestniczących w programach wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Do 2027 r.,
---	---	---------------------------	---	-------------

Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Kierunek działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wójt Gminy	Liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych, Liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2023 r., 2025 r., 2027 r.
Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wdrożenie systemu wsparcia osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia	Wójt Gminy	Liczba osób uczestniczących w różnych formach poradnictwa i wsparcia psychologicznego, Liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych, Liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych	Do 2024 r.,

VII. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Nowogródek Pomorski, a w szczególności:

- osób dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie;
- osób zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie;
- świadków przemocy w rodzinie;
- sprawców przemocy w rodzinie;

- przedstawicieli instytucji pracujących z osobami dotkniętymi zjawiskiem przemocy w rodzinie.

VIII. REALIZACJA PROGRAMU

Program będzie realizowany przez instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Nowogródek Pomorski
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodku Pomorskim z siedzibą w Karsku, w tym Placówkę Wsparcia Dziennego
3. Wójta Gminy Nowogródek Pomorski
4. Zespół Placówek Oświatowych w Karsku
5. Szkołę Podstawową w Nowogrodku Pomorskim
6. Urząd Gminy Nowogródek Pomorski
7. Radę Gminy Nowogródek Pomorski

Podkreślić należy, że realizatorami Programu będą także wszyscy mieszkańcy gminy Nowogródek Pomorski, poprzez udział w kampaniach lokalnych i działaniach edukacyjnych. Szansą na osiągnięcie założonych efektów jest czynne uczestnictwo w działaniach skierowanych do społeczeństwa lokalnego oraz zaangażowanie mieszkańców i chęć zmian w zakresie występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

IX. PROGNOZOWANE EFEKTY

Program jest dokumentem opracowanym na podstawie wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Głównym założeniem jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ukierunkowanych na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc; edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Zgodnie z założeniami Programu realizacja celów przyczyni się do:

1. Pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie
2. Zmiany społecznego postrzegania przemocy w rodzinie oraz zwiększenia zainteresowania i zaangażowania w sprawy związane z przemocą w rodzinie
3. Poprawy współpracy między instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
4. Udzielania kompleksowej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie
5. Ograniczenia skali przemocy w rodzinie
6. Wzmocnienia poczucia własnej wartości osób zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie
7. Promowania wartości rodziny i wychowania bez przemocy
8. Podnoszenia kwalifikacji i umiejętności osób pracujących z rodzinami dotkniętymi przemocą w rodzinie
9. Udoskonalenia systemu wsparcia dla rodzin dotkniętych przemocą

X. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie monitorowany corocznie. Zespół Interdyscyplinarny będzie dokonywać analizy jakościowej i ilościowej wykonanych zadań oraz będzie miał wpływ na zmiany programu i proponowanie dodatkowych zadań i projektów.

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie będzie corocznie składał Radzie Gminy Nowogródek Pomorski sprawozdanie z realizacji Programu w terminie do 31 marca każdego roku – za rok poprzedni.

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2027 będą w szczególności środki własne gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środki finansowe z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i unijnych, na podstawie złożonych wniosków.